

Τον Μάρτιο του 2006, ο Σύλλογος των Απώντων Μακρονη, με εκπροσώπους τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Γ.Σ. Αναγνωστάτος και τον Γενικό Γραμματέα κ. Δ. Τσιγγίλη ανέθεσε την εκπόνηση της Ερευνητικής Εργασίας με θέμα:

"Γεωμορφολογική - Παλαιogeωγραφική εξέλιξη της ΒΔ Κεφαλλονίας με έμφαση στην περιοχή μεταξύ του κάλλου Αργασταλίου και του Όρμου Αγίας Κυριακής, από το Ανώτερο Ολόκαινο"

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ

Γερμανοί ερευνητές υποστηρίζουν ότι η θέση της Ομηρικής Ιθάκης είναι το δυτικό τμήμα της νήσου Κεφαλονιάς ή αλλιώς η χερσόνησος της Παλικής. Διατυπώνουν την άποψη ότι η μορφολογία του νησιού κατά την Μυκηναϊκή περίοδο (περίπου 3200 έτη πριν από σήμερα) ήταν αρκετά διαφορετική από τη σημερινή. Οι σημαντικότεροι υποστηρικτές αυτής της άποψης είναι οι ακόλουθοι:

Ο Γ. Βοατζής το 1903 υποστήριξε ότι ο δίαυλος του Στράβωνα βρισκόταν στον ισθμό που σήμερα συνδέει τη χερσόνησο της Παλικής με το ανατολικό τμήμα της Κεφαλονιάς.

Ο Ε. Σ. Τσιμπράκης το 1998 τοποθετεί την Ομηρική Ιθάκη γεωγραφικά στο ανατολικό τμήμα του σημερινού νησιού της Κεφαλονιάς.

Ο Γίλλιας δε Νόουθ δημοσιεύοντας τις απόψεις του (2001, 2003 και 2004), αρχικά υποστήριξε ότι η Παλική ήταν η Ομηρική Ιθάκη, αλλά αθεώρησε όμως αργότερα βασιζόμενος σε γεωλογικές παρατηρήσεις στην περιοχή και απέρριψε τον αρχικό του συλλογισμό.

R. Bittlestone, J. Diggle and J. Underhill το 2005

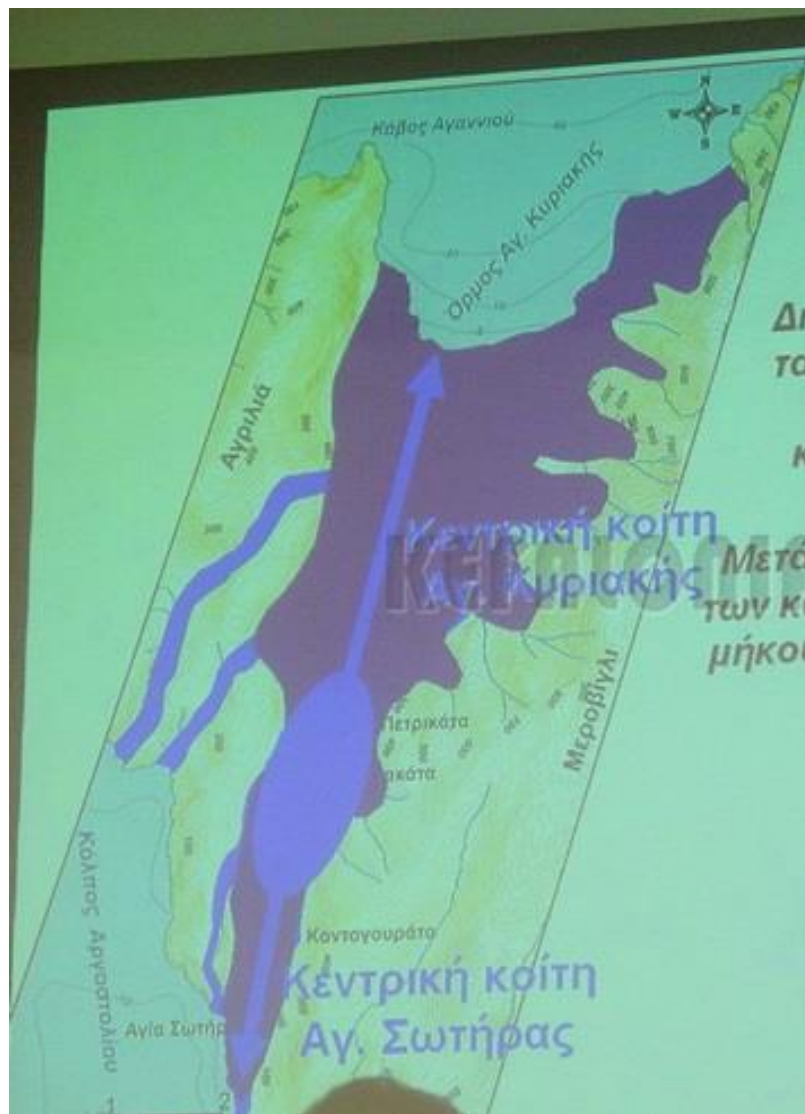

Η υπόθεση

Κατά τη διάρκεια της Ομηρικής περιόδου προϋπήρχε ένα στενό κανάλι. Στον χάρτη φαίνονται όλες οι πιθανές θέσεις του διαύλου.

Διαδοχικές μεγάλες κατολισθήσεις από τα ανατολικά (Μεροβίγλι) πλήρωσαν με υλικό την κοιλάδα. Στον χάρτη το κατολισθητικό υλικό απεικονίζεται με μωβ χρώμα.

ΚΕΡΑΙΟΝΙΑ NEWS

Η υπόθεση

Κατά τη διάρκεια της Ομηρικής περιόδου προϋπήρχε ένα στενό κανάλι. Στον χάρτη φαίνονται όλες οι πιθανές θέσεις του διαύλου.

Διαδοχικές μεγάλες κατολισθήσεις από τα ανατολικά (Μεροβίγλι) πλήρωσαν με υλικό την κοιλάδα. Στον χάρτη το κατολισθητικό υλικό απεικονίζεται με μωβ χρώμα.

Μετά την πλήρωση της κοιλάδας με υλικό των κατολισθήσεων σχηματίστηκε μια λίμνη μήκους 1 χιλιομέτρου, πλάτους 250 μέτρων και βάθους 15 μέτρων.

Η μελέτη έχει δύο κύριους στόχους:

- να εξετάσει την πιθανότητα ύπαρξης του «καναλιού» κατά την Ομηρική εποχή και
- να εξακριβώσει την πλήρωσή του με υλικά κατολίσθησης και την διαμόρφωση του ανάγλυφου στην επακόλουθη χρονική περίοδο.

Στην μελέτη αυτή χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά Γεωλογικά, Σεισμολογικά, Τεκτονικά και Γεωμορφολογικά δεδομένα και παρατηρήσεις

• Αναζητήθηκε, συλλέχτηκε και αξιολογήθηκε η σχετική με την ευρύτερη περιοχή του ισθμού βιβλιογραφία.

• Χρησιμοποιήθηκαν χάρτες κλίμακας 1:5000 από τη Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού (ΓΥΣ) και συγκεκριμένα έξι φύλλα με αριθμούς 6112/7, 6112/8, 6122/1, 6122/2, 6122/3 και 6122/4.

Χρησιμοποιήθηκαν τοπογραφικοί χάρτες της ΓΥΣ κλίμακας 1:50000 της νήσου Κεφαλονιάς (φύλλα Αθέρας και Αγία Ειρήνη).

Χρησιμοποιήθηκαν γεωλογικοί χάρτες της Κεφαλονιάς διαφόρων κλιμάκων (του ΙΓΜΕ, της BP Co Ltd, κα).

αεροφωτογραφίες της περιοχής κλίμακας 1:33000 έτους λήψης 1986 της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού καθώς και δορυφορικές εικόνες.

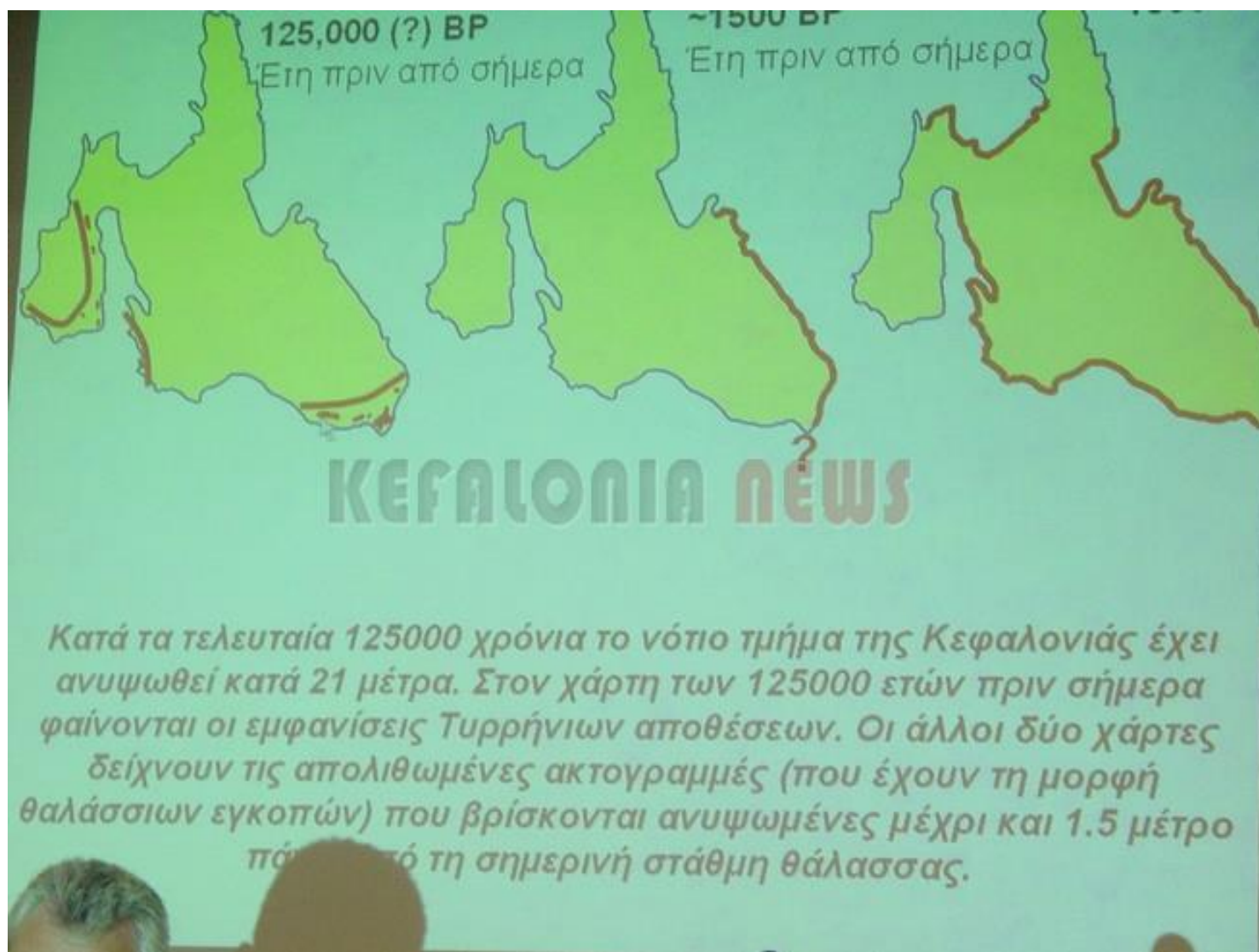
μεθοδολογία

- Τα δεδομένα που αντλήθηκαν από τους παραπάνω τοπογραφικούς, γεωλογικούς χάρτες, τις αεροφωτογραφίες, καθώς και τις υπαίθριες χαρτογραφήσεις και παρατηρήσεις (που έγιναν με τη βοήθεια της χρήσης συστήματος παγκόσμιου εντοπισμού θέσης, GPS) απετέλεσαν μια ψηφιακή χωρική βάση δεδομένων για την περιοχή.
- Οι τοπογραφικοί και γεωλογικοί χάρτες καθώς και οι αεροφωτογραφίες και δορυφορικές εικόνες γεωαναφέρθηκαν στο σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ 87. Από τους αναλογικούς χάρτες ψηφιοποιήθηκαν οι ισοϋψείς καμπύλες, το υδρογραφικό δίκτυο, οι γεωλογικοί σχηματισμοί, τα τεκτονικά στοιχεία κ.α. μετά την επεξεργασία των ψηφιακών πλέον δεδομένων με το πρόγραμμα MapInfo 7 προέκυψαν οι γεωλογικοί και γεωμορφολογικοί χάρτες και οι τοπογραφικές τομές.

μεθοδολογία

- Για τη γεωλογική χαρτογράφηση οι υπαίθριες παρατηρήσεις συνδυάστηκαν με παλαιότερες εργασίες που έχουν εκπονηθεί από διάφορους ερευνητές και αφορούν τη γεωλογία της περιοχής μελέτης καθώς και με άλλες γεωλογικές χαρτογραφήσεις σε διάφορες κλίμακες. Μεταξύ αυτών οι σημαντικότερες είναι:

- η γεωλογική χαρτογράφηση που πραγματοποιήθηκε το 1985 από το ΙΓΜΕ σε κλίμακα 1:50000 (φύλλο νήσος Κεφαλονιά βόρειο τμήμα),
- η χαρτογράφηση που πραγματοποιήθηκε από την BP Co Ltd σε κλίμακα 1:100000 το 1971 κατά τη διάρκεια των ερευνών για την αναζήτηση πετρελαίου στη Δυτική Ελλάδα,
- ο γεωλογικός χάρτης που κατασκευάστηκε από τον Underhill (1989) στα πλαίσια της εκπόνησης της διδακτορικής του διατριβής καθώς και ο αναθεωρημένος χάρτης του ίδιου ερευνητή που παρουσιάζεται στο βιβλίο των Bittfstone et al (2005) και
- η γεωλογική χαρτογράφηση που εκπονήθηκε από τους Κουμαντάκη και Μουίδη (1997) στα πλαίσια της υδρογεωλογικής έρευνας της ευρύτερης περιοχής.

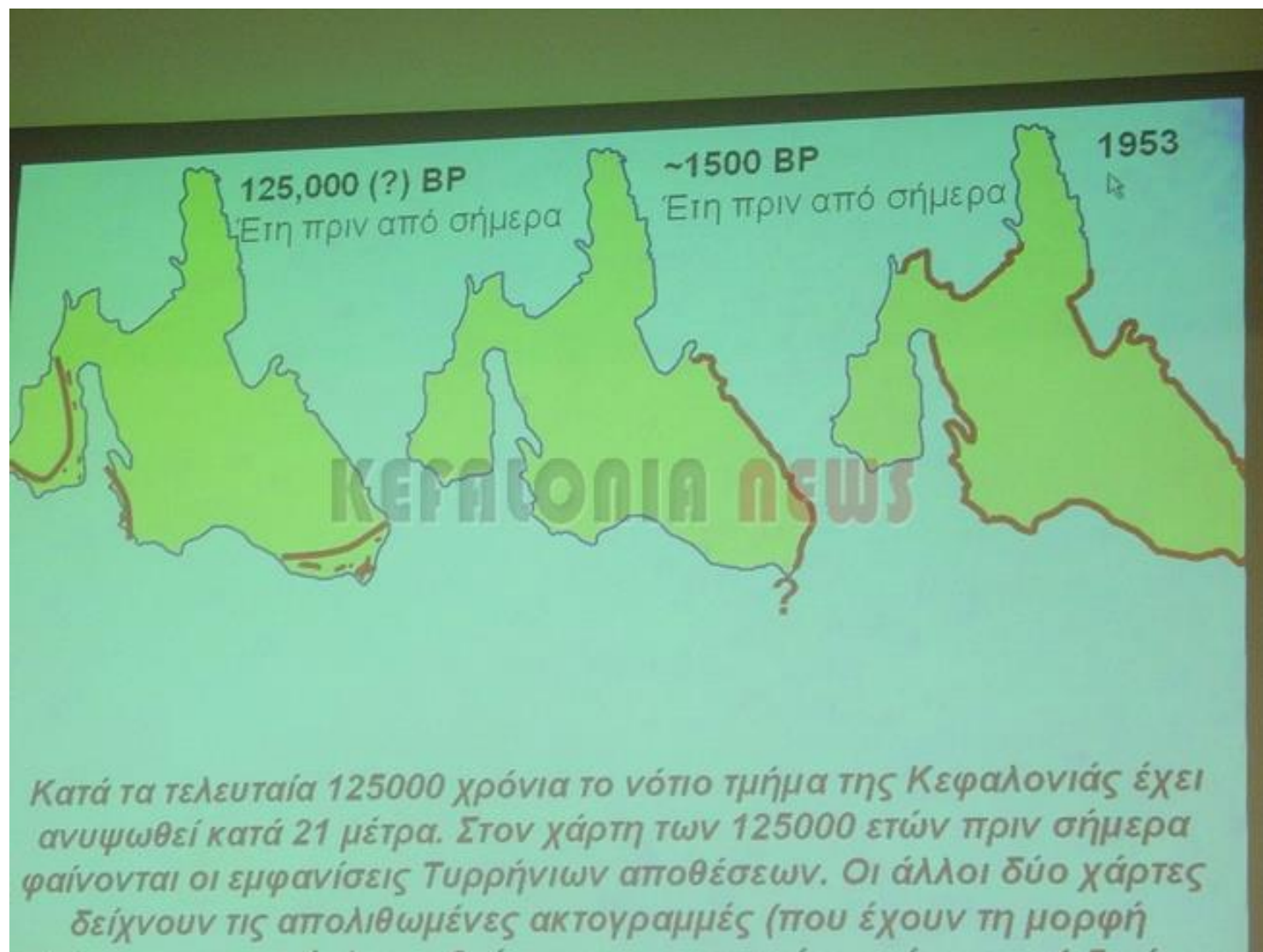
125,000 (?) BP
Έτη πριν από σήμερα

~1500 BP
Έτη πριν από σήμερα

Σήμερα

ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ NEWS

Κατά τα τελευταία 125000 χρόνια το νότιο τμήμα της Κεφαλονιάς έχει ανυψωθεί κατά 21 μέτρα. Στον χάρτη των 125000 ετών πριν σήμερα φαίνονται οι εμφανίσεις Τυρρήνιων αποθέσεων. Οι άλλοι δύο χάρτες δείχνουν τις απολιθωμένες ακτογραμμές (που έχουν τη μορφή θαλάσσιων εγκοπών) που βρίσκονται ανυψωμένες μέχρι και 1.5 μέτρο πάνω από τη σημερινή στάθμη θάλασσας.

Κατά τα τελευταία 125000 χρόνια το νότιο τμήμα της Κεφαλονιάς έχει ανυψωθεί κατά 21 μέτρα. Στον χάρτη των 125000 ετών πριν σήμερα φαίνονται οι εμφανίσεις Τυρρήνιων αποθέσεων. Οι άλλοι δύο χάρτες δείχνουν τις απολιθωμένες ακτογραμμές (που έχουν τη μορφή

125000 χρόνια το νότιο τμήμα της Κεφα
μέτρα. Στον χάρτη των 125000 ετών πρ
ίσεις Τυρρηνικών αποθέσεων. Οι άλλοι
ολιθωμένες ακτογραμμές (που έχουν τη
ν) που βρίσκονται ανυψωμένες μέχρι κ
πό τη σημερινή στάθμη θάλασσας.

ΚΕΦΑΛΟΠΙΑ NEWS

Αποδείξεις που καταρρίπτουν την υπόθεση του προτεινόμενου από τους Bittlestone, J. Diggle και J. Underhill δίαυλου

Υδρογραφικά δίκτυα και αλλουβιακοί κώνοι στις δυτικές κλιτές του Μεροβιγίου.

Αποδείξεις που καταρρίπτουν την υπόθεση του προτεινόμενου από τους R Bittlestone, J. Diggle και J. Underhill διαύλου

Δεν υπάρχουν ενδείξεις λιμναίων αποθέσεων (ιζημάτων δηλαδή που να έχουν αποτεθεί σε λιμναίο περιβάλλον) που να αποδεικνύουν την ύπαρξη μιας λίμνης τόσο μεγάλης χωρητικότητας ώστε μετά την διάνοιξή της τόσο από βορρά όσο και από νότο, η αποδέσμευση των νερών της να οδήγησε στον σχηματισμό των δύο κεντρικών κοιτών των δικτύων που εκβάλλουν στον όρμο Αγίας Κυριακής και στην Αγία Σωτήρα αντίστοιχα.

Αποδείξεις που καταρρίπτουν την υπόθεση του προτεινόμενου από τους R Bittlestone, J. Diggle και J. Underhill δίαυλου

Ο δίαυλος υποτίθεται πως πληρώθηκε μετά την Ομηρική Περίοδο (3200 έτη πριν). Αυτή η πλήρωση προϋποθέτει μια περίοδο καταστροφικών σεισμών που ακολουθήθηκε από μακρά περίοδο ηρεμίας ώστε να επιτευχθεί η κατά βάθος διάβρωση και να δημιουργηθούν οι σημερινές κοιλάδες. Οι διεργασίες αυτές όμως είναι αδύνατο να συμβούν στο περιορισμένο χρονικό διάστημα των 3 χιλιετιών.

Αναρωτιέται κανείς πώς ένας διάυλος μήκους 6 km, πλάτους 250 m και ύψους 180 m είναι δυνατόν να διαμορφωθεί κάτω από φυσιολογικές συνθήκες. Ο μόνος τρόπος να δημιουργηθεί ένα τέτοιο κανάλι είναι με τεχνητά μέσα.

Το κανάλι της Κορίνθο

Έτος κατασκευής: 1893

Μήκος: 6.346m

Πλάτος: 24.6m

Ύψος: 80m

Όγκος εκσκαφής:

$6000\mu \times 25\mu \times 80\mu =$

12.000.000.000 κμ

ΔΙΑΥΛΟΣ = 290.000.000κμ

- Στη συνέχεια ακολούθησε άνοδος της στάθμης της θάλασσας με γρήγορο ρυθμό κατά περίπου 110 m έως 5000 έτη πριν από σήμερα. Η επίκλυση (άνοδος της θαλάσσιας στάθμης) προκάλεσε τη διείσδυση του νερού στις κοιλάδες και των δύο πλευρών του ισθμού διαμορφώνοντας την κεντρική κοιλάδα με επίπεδο πυθμένα του βόρειου δικτύου (της Αγίας Κυριακής). Την ίδια περίοδο οι ακτές του όρμου της Αγίας Κυριακής που καταλαμβάνονταν από μαργαίικους σχηματισμούς του Μειοκαίνου υφίσταντο έντονη διάβρωση από τη δράση των θαλάσσιων διεργασιών και όταν η περιεκτικότητα των μαργών σε νερό ήταν αυξημένη λάμβαναν χώρα τοπικής κλίμακας κινήσεις υλικών λόγω βαρύτητας όπως κατολισθήσεις, ολισθήσεις κορημάτων και λασποροές.
- Αντίθετα, η περιοχή της Αγίας Σωτήρας καταλαμβάνεται από ανθεκτικούς στη διάβρωση ασβεστολιθικούς σχηματισμούς με αποτέλεσμα την κατά βάθος διάβρωση και τη διαμόρφωση του πολύ στενού φαραγγιού της Αγίας Σωτήρας. Η υποχώρηση της ακτογραμμής στην περιοχή αυτή του κόλπου του Αργοστολίου πραγματοποιείται με πολύ αργούς ρυθμούς εξαιτίας της παρουσίας των ανθεκτικών στη θαλάσσια διάβρωση ασβεστολίθων.

Συμπερασματικά οι προταθείσες, από τους R. Bittlestone, J. Diggle και J. Underhill στο σύγγραμμά τους, γεωλογικές, γεωμορφολογικές και σεισμολογικές διαδικασίες

είναι αδύνατο να συνέβησαν

στην περιοχή μελέτης στο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από τα Μυκηναϊκά χρόνια.

Πρέπει επίσης, να τονισθεί ότι κατά τη μελέτη των γεωμορφολογικών αλλαγών, που έχουν λάβει χώρα σε μια περιοχή, ο χρόνος είναι θεμελιώδους σημασίας καθώς οι γεωμορφολογικές διεργασίες συνήθως είναι πολύ αργές και διαρκούν χιλιάδες έτη.

ΚΕΡΑΥΟΠΙΑ NEWS

Για την περιοχή μελέτης το χρονικό διάστημα των 3200 ετών είναι πολύ σύντομο ώστε να συμβούν τόσο μεγάλες αλλαγές στο φυσικό περιβάλλον.

